

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Om strategirapporten – syfte och upplägg.....	2
Förklaring av trafikljussystemet	3
Inledning.....	4
1. Sammanfattning.....	4
1.1 Trafikljusbedömningar sedan strategins början.....	5
2. Bakåtblickande analys av strategisammanhanget.....	6
2.1 Översikt och övergripande förändringar i utvecklingskontexten	6
2.2 Sveriges roll och mervärde i strategisammanhanget	7
3. Resultatredovisning.....	8
3.1 Analys på övergripande strateginivå av strategigenomförandet för hela strategiperioden.....	8
3.1.1 Övergripande sammanfattning	8
3.1.2 Analys av utfall	10
3.1.3 Synergier och samordning med andra svenska strategier under strategiperioden	12
3.1.4 Perspektivintegrering.....	13
3.2 Analys och redovisning av resultat per strategimål.....	14
3.2.1 Mål 1: Genomföra, stärka och försvara globala normativa ramverk för jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.....	14
3.2.2 Mål 2: Motverka diskriminering, könsstereotypa normer, attityder och beteenden	17
3.2.3 Mål 3: Motverka alla former av könsrelaterat våld och skadliga sedvänjor.....	19
3.2.4 Mål 4: Stärka förutsättningar för kvinnorrättsorganisationer att verka oberoende och långsiktigt samt öka trygghet och säkerhet för kvinnorrättsförsvarare.	21
3.2.5 Mål 5: Öka tillgång till och användande av statistik uppdelad på kön och ålder, jämställdhetsanalys och jämställdhetsforskning	24
3.2.6 Mål 6: Stärka metod- och kapacitetsutveckling för jämställdhetsarbete.	26
4. Lärdomar och slutsatser.....	28
Bilaga 1. Exempel på insatser med könsuppdelad statistik	30
Bilaga 2. Insatslista.....	31

Om strategirapporten – syfte och upplägg

De årliga strategirapporternas syfte är att rapportera Sidas strategigenomförande till regeringen. De tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande, däribland uppdaterad multidimensionell fattigdomsanalys (MDPA), rapportering, reserapporter, studier, utvärderingar, analyser och anteckningar från partnermöten.

Detta är en *modifierad* fördjupad strategirapport. Rapporten redogör för slutsatserna från strategigenomförandet och sammanfattar lärdomar från genomförandet och resultat för hela strategiperioden.

Kapitel 1 sammanfattar Sidas bedömning av strategigenomförandet per strategimål och ger en sammanfattning av Sidas förslag till mål och inriktning för ny strategi. **Kapitel 2** ger en bakåtblickande analys av strategisammanhanget och Sidas roll och mervärde. **Kapitel 3** ger en övergripande analys av strategigenomförandet sedan strategins början och redovisar resultat per strategimål. **Kapitel 4** innehåller lärdomar och slutsatser.

Förklaring av trafikljussystemet

Trafikljusen är ett signalsystem som sammanfattar och motiverar Sidas nulägesbedömning av strategigenomförandet. Olika aspekter av strategigenomförandet bedöms i strategirapporten för att ge en bild av trender i utvecklingen och hur väl portföljen av insatser och aktiviteter är sammansatt i relation till behoven i kontexten, strategins mål och förväntade resultat. Bedömningen består av ett färgsatt trafikljus samt en motivering.

Trafikljus för utvecklingstrend

Grön: Utvecklingen går framåt	Gul: Utvecklingen har ingen tydlig riktning	Röd: Utvecklingen går bakåt
I förhållande till strategimål/strategi går utvecklingen i kontexten framåt.	I förhållande till strategimål/strategi har utvecklingen i kontexten ingen tydlig riktning.	I förhållande till strategimål/strategi går utvecklingen i kontexten bakåt.

Strategin och dess strategimål anger vad Sidas arbete ska bidra till under en angiven strategiperiod och utgör den huvudsakliga styrningen i strategigenomförandet. Trafikljusbedömning för utvecklingstrend används för att få en snabb uppfattning om utvecklingstrender i de kontexter och tematiska områden där Sida är aktiv.

Sidas insatser och aktiviteter kan vara med och påverka utvecklingstrender inom de områden där vi är aktiva, men trender handlar om större, komplexa och långsiktiga förändringar på nationell, regional och/eller global nivå, där ett stort antal faktorer utanför Sidas kontroll inverkar på utvecklingen i kontexten. Effekten av Sidas arbete bedöms alltså inte i detta trafikljus.

Trafikljus för portföljens sammansättning

Grön: Portföljen är väl sammansatt	Gul: Portföljen behöver mindre justeringar	Röd: Portföljen behöver större justeringar
Portföljen svarar upp mot behoven i kontexten, strategins mål samt förväntas uppnå resultat enligt insatsernas mål.	Portföljen svarar delvis upp mot behoven i kontexten, strategins mål samt förväntas uppnå resultat för en större del av insatsernas mål.	Portföljen svarar inte upp mot behoven i kontexten, strategins mål och/eller förväntas inte uppnå resultat enligt insatsernas mål.

Sida utvecklar och anpassar löpande strategiportföljerna för att upprätthålla en väl sammansatt portfölj. Sida anpassar portföljen genom att förhålla sig till utvecklingsutmaningar i respektive kontext, aktuell styrning samt genom att säkerställa att insatser och aktiviteter förväntas bidra till resultat. Trafikljusbedömningen beaktar och utgår från dessa tre aspekter.

Inledning

Eftersom strategin för Sveriges utvecklingssamarbete för global jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter inom kort skall ersättas av en ny strategi som redan utvecklats på UD, är formatet för föreliggande rapport modifierat. Vanligtvis inkluderar en fördjupad strategirapport ett underlag till en ny strategi i form av mål, inriktning och prioriteringar. Denna rapport redogör endast för resultat, lärdomar och slutsatser av strategigenomförandet 2022-2024, med ett särskilt fokus på resultat 2024, men saknar avsnitt om mål, prioriteringar och genomförande för en framtida strategi, av ovan nämnda anledning.

Strategin är global och avser särskilt verksamhet som bidrar till att förändra den globala agendan för jämställdhet. Men en betydande del av strategins insatser genomförs av partner som både arbetar med att påverka globala regelsystem och att implementera projekt på landnivå. Sidas stöd till globala jämställdhetsaktörer har bidragit till resultat i ett flertal länder och har därmed varit komplementär till verksamhet som finansieras genom regionala och bilaterala strategier. För kommande jämställdhetsstrategi skall Sida utarbeta ett utvecklingserbjudande som beaktar och inkluderar mål och resultat från både den globala strategin men även Sidas bilaterala strategier med jämställdhetsmål. Det blir i genomförandet av den nya strategin som reformagendans prioriteringar kommer att få tydligare genomslag, då föreliggande rapport i huvudsak reflekterar tidigare styrning.

1. Sammanfattning

Strategin beslutades i juli 2022 och har således genomförts under två och ett halvt år. Sida bedömer att verksamheten 2023 och 2024 har varit väl fungerande och att insatserna har genererat goda resultat mot strategins sex mål. Förutsättningarna för långsiktig planering och portföljutveckling har begränsats av att Sida redan 2022 fick signaler om att en reviderad strategi med nya mål var under utveckling men ännu ej har beslutats.

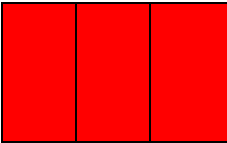
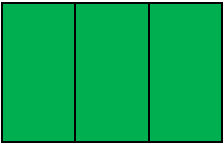
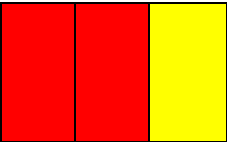
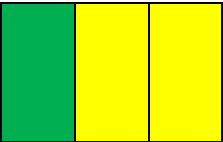
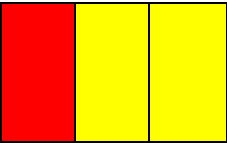
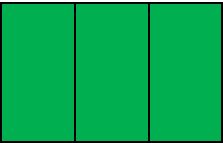
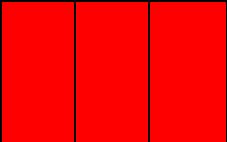
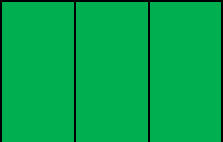
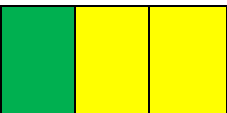
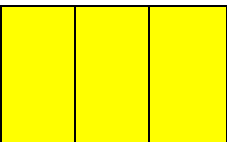
En konsekvens av den globala negativa utvecklingstrenden där kvinnors och flickors situation och rättigheter påverkats negativt av humanitära kriser, konflikter och ökad autokrativering är att verksamheten i portföljen i ökad utsträckning är inriktad på kris- och konfliktdrabbade kontexter. Finansiering genom fonder som har väl utvecklade mekanismer att snabbt nå utsatta grupper har varit viktig för att kunna svara mot akut uppkomna behov i länder som t ex Afghanistan och Ukraina.

Sida har i strategigenomförandet prioriterat stöd till kvinnorättsorganisationer och fonder som förmedlar stöd till organisationer på landnivå. Denna prioritering är baserad på förändringsteorin att organisering bland civilsamhällesorganisationer är en avgörande faktor för att uppnå jämställda samhällen där kvinnors, flickors och icke-binära personers rättigheter respekteras. De globala stöden möjliggör att finansiering kanaliseras effektivt till verksamhet som är förankrad och bedrivs på landnivå, detta gäller i synnerhet de globala fonder som specialiserat sig på att snabbt ge stöd till sociala rörelser då behoven är som mest kritiska.

Verksamheten har i betydande utsträckning bidragit till att öka partners resursmobilisering. I svar på en kartläggning Sida genomfört hösten 2024 svarar samtliga partner att Sidas stöd har hjälpt dem att mobilisera ytterligare finansiering, totalt motsvarande 86,2 miljoner USD. De rapporterar att finansiering från Sida uppfattas som en kvalitetsstämpel som ger partners förstärkt trovärdighet.

Särskilda utmaningar i programgenomförandet som beskrivs i rapporten omfattar hur krympande demokratiskt utrymme och polariserat politiskt klimat haft negativ inverkan på programmets insatser samt att minskad finansiering är en utmaning för hela sektorn. Omställningen av USAs biståndspolitik förstärker denna negativa trend.

1.1 Trafikljusbedömningar sedan strategins början

	 Trafikljusbedömning för utvecklingstrend	 Trafikljusbedömning för portföljens sammansättning ¹
	2022 2023 2024	2022 2023 2024
Mål (kortversion)		
1. Genomföra, stärka och försvara globala normativa ramverk för jämställdhet och kvinnors rättigheter		
2. Motverka diskriminering och könsstereotypa normer, attityder och beteenden.		
3. Motverka alla former av könsrelaterat våld och skadliga sedvänjor.		
4. Stärka förutsättningar för kvinnorättsorganisationer och öka trygghet och säkerhet för kvinnorättsförsvarare		
5. Öka tillgång till och användande av statistik uppdelad på kön och ålder och jämställdhetsforskning.		
6. Stärka metod- och kapacitetsutveckling för jämställdhetsarbete		

¹ Fram till och med rapporteringen för 2021 benämndes detta trafikljus "portföljens relevans". Namnet ändrades inför rapporteringen av 2022 för att bättre spegla trafikljusets innehåll. Bedömningen som görs är dock densamma.

2. Bakåtblickande analys av strategisammanhanget

2.1 Översikt och övergripande förändringar i utvecklingskontexten

Världen har skakats av delvis överlappande kriser under de senaste åren och risken för fortsatt turbulens kvarstår. Trots motgångar har den globala tillväxten stabiliserats på en lägre nivå. Fattigdomsminskning globalt har stagnerat och knappt en femtedel av de globala målen förväntas uppnås 2030. Antalet väpnade konflikter har nått rekordnivåer med ofrivillig migration och ökade humanitära behov som följd. De globala koldioxidutsläppen ökar och natur- och extrema väderrelaterade katastrofer förekommer oftare och bidrar till stor förödelse. Länder vidtar åtgärder för att påskynda den gröna omställningen men de är ofta underfinansierade och tar sig uttryck i industriell politik vilket leder till ökade geopolitiska spänningar. Handelsrestriktioner har tredubblats sedan 2019 och ökad protektionism och fragmentisering förväntas som en följd av utgången i det amerikanska valet.

Autokratiseringen fortsätter att vara den dominerande trenden och respekten för de mänskliga rättigheterna försämras. Anti-rättighetsagendan som bl.a. mobiliserar mot jämställdhet, SRHR, hbtqi-personers rättigheter och yttrandefrihet växer sig starkare i nästan alla länder runt om i världen. Jämställdhetsgapen kvarstår eller ökar och utvecklingen går sämst i länder i konflikt eller kris. Att stärka kapaciteten för utvecklingsländer att svara upp mot och ta vara på de globala drivkrafterna samt minska klyftorna är viktiga framgångsfaktorer för långsiktig hållbar och inkluderande utveckling.²

Konflikter, klimatförändringar och avsaknaden av hållbar och inkluderande ekonomisk utveckling påverkar kvinnor och flickor särskilt negativt. Trots vissa framsteg vad gäller flickors utbildning och kvinnors politiska deltagande är den globala utvecklingen mot SDG 5 (jämställdhet) ojämn, alltför långsam och under många delmål negativ.³ Negativa könsstereotypa normer och diskriminerande lagstiftning fortsätter att bidra till att kvinnor, flickor och hbtqi-personer i högre grad än män lever i fattigdom och att de inte får sina mänskliga rättigheter respekterade och tillgodosedda.⁴ Förekomsten av könsrelaterat våld är fortsatt mycket hög, 1 av 8 kvinnor har upplevt fysiskt eller sexuellt våld från sin partner under det senaste året och konfliktrelaterat sexuellt våld har ökat med 50 % sedan 2022.⁵

Omvärldsläget präglas av ökad politisk polaritet där diskriminerade och marginaliserade gruppers rättigheter görs till slagträ i kampen om väljare. Detta bidrar till att det organiserade motståndet mot jämställdhet och kvinnors och hbtqi-personers rättigheter, inklusive inom SRHR, har intensifierats under 2024. Demokratisk tillbakagång och ökad autokratisering minskar det civila samhällets utrymme och möjligheter att agera och utkräva ansvar i allt fler kontexter samtidigt som det ökar rättsosäkerheten och hoten mot MR-försvarare. Tre av fyra kvinnorrättsaktivister rapporterade att de under 2023 utsatts för hot eller trakasserier, vilket är en ökning med 15 procent mot 2022.⁶

² Sida, VP2025, informationsbilaga 2: Förändringar i omvärlden. Dox 24/001775-2

³ UN Women, Progress on the Sustainable Development Goals, The Gender Snapshot 2024, s. 2, 13, 24, 28

⁴ UN Women, Progress on the Sustainable Development Goals, The Gender Snapshot 2024, s. 8

⁵ UN Women, Progress in the Sustainable Development Goals, The Gender Snapshot 2024, s. 2

Den globala trenden för jämställdhetsfinansiering är fortsatt negativ. Att stora bilaterala givare som Nederländerna och filantroper som Wellspring minskat sitt engagemang för jämställdhet slår hårt mot en redan underfinansierad sektor. Endast 4 % av den samlade bilaterala ODA-finansieringen hade jämställdhet som huvudmål under 2021, och mindre än 1 % av det totala biståndet går direkt till kvinnorättsorganisationer.⁷ Trumps tillträde som president i USA 2025 och återinförandet av den så kallade "global gag rule" och den stora osäkerheten runt USAIDs verksamhet kan komma att få betydande negativa konsekvenser på kvinnors, flickors och hbtqi-personers rättigheter, särskilt i låginkomstländer där alternativa resurser är begränsade.⁸ Sammantaget bedöms utvecklingen mot SDG 5 (jämställdhet) som ojämn och alltför långsam för att målet ska uppnås till 2030.⁹ Ökad finansiering och tydligare åtaganden på alla nivåer är en förutsättning för att öka utvecklingstakten.¹⁰

2.2 Sveriges roll och mervärde i strategisammanhanget

Stöd till kvinnors och flickors frihet och egenmakt är ett tematiskt område som Sida stödjer med riktade och integrerade insatser. I 32 av regeringens 46 strategier finns mål som bidrar till kvinnors och flickors frihet och egenmakt. Andelen av alla Sidas utbetalningar som går till insatser som har jämställdhet som huvudmål eller delmål uppgick 2024 till 65 procent vilket är en minskning från 73 procent 2023. Sida uppnår därmed inte målet i EU:s handlingsplan för jämställdhet som är 85 procent. Sida kvarstår som en ledande givare vad gäller andelen insatser med jämställdhet som huvudmål, som under 2024 var 10 procent, samtidigt som även denna siffra är en minskning jämfört med tidigare år.¹¹ Sida är en av få givare som prioriterar finansiering till verksamhet för mäns engagemang för jämställdhet och är tillsammans med Kanada den givare som har tydligast fokus på kvinnorättsorganisationer och rörelsebyggande. Andelen av Sidas totala utbetalningar som går till kvinnorättsorganisationer har ökat från 2,6 procent 2022 till 3,1 procent 2024.

Strategin bidrar till Sveriges position på den globala arenan. All verksamhet som Sida genomför inom den globala jämställdhetsstrategin har jämställdhet som huvudmål. Strategin syftar till att komplettera och förstärka det övriga jämställdhetsarbetet på Sida. Portföljen har utvecklats med det som utgångspunkt och en viktig prioritering har varit att genom effektiva stödformer bidra till verksamhet som skapar katalytiskt mervärde, genom kunskapsutveckling och samordning såväl som verksamhet på landnivå. Sidas kunskap och erfarenhet på området är efterfrågad och Sida samarbetar med likasinnade givare på områden såsom könsrelaterat våld och skydd för MR-försvarare.

Verksamheten inom ramarna för den globala strategin för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter bidrar tydligt till de prioriteringar som görs i EUs jämställdhetsplan, GAP III. De givare som tydligast delar Sveriges prioriteringar idag är Kanada, Storbritannien och Australien.

Sida samarbetar med svenska civilsamhällesaktörer så som Kvinna till Kvinna, MÄN, RFSU, RFSL och ACT Svenska kyrkan för informations- och kunskapsutbyte. Sida bidrar till resursmobilisering för jämställdhet genom att dela kunskap och erfarenhet samt skapa kontakter mellan finansiärer och befintliga partner samt även genom Global Alliance for Feminist Movements som kom till som stöd för Generation Equality Action Coalition 6, Feminist Movements and Leaders.

⁷ OECD, *Development Finance for Gender Equality 2024*, OECD, 2024, s. 14, 20

⁸ Guttmacher Institute, *Evidence for Ending the Global Gag Rule: A Multiyear Study in Two Countries*, april 2024

⁹ SG Report on Beijing +30, Advance Unedited Version, 2025, s.4

¹⁰ UN Women, *Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024*

¹¹ Sidas Årsredovisning 2024, s. 39

3. Resultatredovisning

3.1 Analys på övergripande strateginivå av strategigenomförandet för hela strategiperioden

3.1.1 Övergripande sammanfattning

Verksamheten har utformats och genomförs med fokus på att genom globala och regionala insatser bidra till ett effektivt arbete för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter som är komplementärt till den verksamhet som finansieras genom andra globala, regionala och bilatera strategier. Verksamheten omfattar verksamhet och genererar resultat på såväl global som landnivå vilket framgår av följande exempel;

- Sida har konstaterat att **globala och regionala insatser är särskilt viktiga i tider av motstånd och krympande demokratiskt utrymme**. Globala insatser stärker samordning och kunskapsdelning mellan lokala aktörer. Att ingå i ett globalt nätverk ger lokala aktörer ökad kapacitet och nödvändigt skydd som en förutsättning för att deras arbete i länderna. Globala insatser bidrar även till effektiv resurshantering och flexibel resursfördelning utifrån snabbt uppkomna och kontextspecifika behov. Genom strategin bidrar Sida till forskning som belyser det ökande organiserade motståndet mot jämställdhet. Forskningen används konkret för att utveckla strategier för att bemöta motståndet på både global, regional och landnivå samt till metodutveckling och kunskapsdelning runt effektiva finansieringsformer.
- Genom Sidas stöd till globala aktörer och nätverk **minskas finansierings- och implementeringsgap** i frågor som är centrala för ökad jämställdhet. Sida är en av få givare som ger riktat stöd till verksamhet som engagerar män och pojkar i jämställdhetsarbetet och som utmanar maskulinitetsnormer som hämmar jämställdhet. Detta har bland annat resulterat i att länder ålagts inkludera konkreta åtgärder för att involvera män i nationella handlingsplaner för jämställdhet (se exempel sida 15).
- Genom nätverksansatsens **globala påverkanstryck** i kombination med relevant och **kontextanpassad** expertis från medlemmar på landnivå, riktas Sidas stöd till att komma åt eftersläpning och motstånd i implementering av internationella åtaganden på landnivå (se exempel på s. 21). Ett sådant exempel är Sidas globala stöd till nätverk för att påverka länder att anta och skärpa lagstiftning mot barnäktenskap.
- Sida har prioriterat **stöd till kvinnorättsorganisationer och fonder som förmedlar stöd till organisationer på landnivå**. Denna prioritering är baserad på förändringsteorin att organisering bland civilsamhällesorganisationer är en avgörande faktor för att uppnå jämställda samhällen där kvinnors, flickors och icke-binära personers rättigheter respekteras. De globala stöden möjliggör att finansiering kanaliseras effektivt till verksamhet som är förankrad och bedrivs på landnivå, i synnerhet de globala fonder som specialiserat sig på att snabbt ge stöd till sociala rörelser då behoven är som mest kritiska. De globala stöden möjliggör dessutom rörelsebyggande för ökad jämställdhet och kvinnors och flickors mänskliga rättigheter både inom och mellan länder där det kan vara för känsligt och riskfyllt ge bilateralt stöd.

- Strategin är en del av Sidas **samlade ansats för att motverka könsrelaterat våld och skadliga sedvänjor**. Effektiv finansiering av ett stort antal insatser i hela världen möjliggörs genom de globala fonder som Sida stödjer och som, bland annat genom utlysningförfaranden, fördelar medel till civilsamhällesorganisationer på landnivå med fokus på att förebygga könsrelaterat våld och att stödja kvinnor, flickor och icke-binära personer som är utsatta för våld. Den globala spännvidden i verksamheten bidrar också till metod- och kapacitetsutveckling för att effektivisera lokalt våldsförebyggande arbete. Verksamheten möjliggör och förstärker således de resultat som andra bilaterala, regionala och globala strategier skapar.
- Verksamheten ökar tillgången och användandet av **jämställdhetsstatistik** på landnivå genom stöd till nationella statistikmyndigheter i flera av Sveriges prioriterade samarbetsländer. Den bidrar även till den globala uppföljningen av hållbarhetsmålen genom vidareutveckling av uppföljningsindikatorer och sammanställning av globala rapporter så som Gender Snapshot.
- Sida har i strategigenomförandet haft särskilt fokus på att säkerställa deltagande av kvinnor i strategiska sammanhang där frågor om **miljö- och klimat** diskuteras. Det gäller inte minst de globala klimatförhandlingarna. Verksamheten har bidragit till att globala förhandlingar och deklarationer så väl som nationella handlingsplaner på klimatområdet fått ett förstärkt jämställdhetsperspektiv.
- **Digitaliseringens möjligheter och risker** är integrerade i strategigenomförandet och flertalet partner har hög kompetens på området. I fokus ligger arbetet mot könsrelaterat våld online samt att ökad säkerhet online för unga feminister. Statistikprogrammet Women Count ligger långt fram i användandet av AI. Sidas partner *FRIDA* har tillsammans med sina samarbetsorganisationer utvecklat feministiska tech- och dataprinciper och dessa har presenterats på Rightscon, som är den världsledande globala konferensen som fokuserar på frågor som berör MR och digitalisering.¹²
- Verksamheten har i betydande utsträckning bidragit till att **öka partners resursmobilisering**. I svar på en kartläggning Sida genomfört hösten 2024 svarar samtliga partner att Sidas stöd har hjälpt dem att mobilisera ytterligare finansiering, totalt motsvarande 86,2 miljoner USD. De rapporterar att finansiering från Sida uppfattas som en kvalitetsstämpel, som ger partners förstärkt trovärdighet. UN Women rapporterar att Sidas stöd till statistikprogrammet Women Count-program fungerat som hävstång för att säkra 36,8 miljoner USD i ytterligare finansiering. Flertalet partners uppger att Sidas stöd har stärkt deras interna system, exempelvis finansiell förvaltning och uppföljningsmekanismer. Till exempel har Musawah kunnat utveckla nya digitala säkerhetspolicys tack vare finansiering från Sida.¹³
- Strategin bidrar till regeringens **reformagenda för biståndet** och den tematiska prioriteringen ”stärka kvinnors och flickors frihet och egenmakt”. Verksamheten bidrar till reformagendans ansats att jämställdhet är både ett mål i sig och ett medel för att nå andra mål. Till exempel strategimål 5: ”Öka tillgång till och användande av statistik uppdelad på kön och ålder, jämställdhetsanalys och jämställdhetsforskning” bedöms ha ett tydligt mervärde i relation till andra delar av biståndet. Strategins sex mål bidrar tydligt till reformagendans övergripande område ”Främja kvinnors och flickors möjlighet att fritt bestämma över sina liv och kroppar”

¹² Insats 13608, Sida Annual Progress Report FRIDA, The Young Feminist Fund, august 2023, s. 9. Dox: 19/000524-110

¹³ Resouce Mobilization Report 2025. Dox: 25/000127-3

genom insatser med fokus på kvinnors och flickors mänskliga fri- och rättigheter och likhet inför lagen, arbete mot begränsade normer och sedvänjor, sexuellt och könsrelaterat våld och barnnäktenskap. Synergier med det i reformagendan prioriterade området migration har vuxit fram genom ökat fokus på kris och konfliktkontext. Till exempel har samarbetet med *UN Trust Fund to Eliminate Violence against Women and Girls* kompletterats med ett stöd särskilt öronmärkt till insatser för kvinnor och flickor på flykt. Det stödet ingår också i Sveriges åtaganden till Global Refugee Forum.

Strategigenomförandet bidrar tydligt till hållbarhetsmål 5 i dess samtliga dimensioner. Flera av Sidas partner är centrala aktörer i Generation Equality's aktionskoalitioner.

Sammantaget är det Sidas bedömning att verksamheten har levererat förväntade resultat och att de förändringsteorier som togs fram inom ramarna för Sidas operationalisering av strategin har fungerat väl och inte har behövt revideras.

3.1.2 Analys av utfall¹⁴

Tabell 1. Strategivolym

Nyckeltal	Värde
Strategivolym mnkr (hela strategivolymen alla år)	1 300 MSEK

Tabell 2. Nyckeltal antal insatser och utfall

Nyckeltal och Garantier per år	2022	2023	2024
Antal insatser	18	21	16
Utfall mnkr	58,4	261,7	235,6
Antal garantier (pågående under året)	0	0	0
Antal garantier (avslutade under året)	0	0	0
Antal garantier (startade under året)	0	0	0

Regeringen fattade i juli 2022 beslut om strategin för Sveriges utvecklingssamarbete för global jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter 2022-2026 och utfall från och med oktober 2022 redovisas mot denna strategi. Under 2022 var utfallet mot den föregående strategin 142 MSEK.

I regleringsbrevet för 2023 instruerades Sida använda minst 260 MSEK för genomförandet av strategin 2023. Detta gav Sida möjlighet att förstärka ett antal insatser som bedömdes vara särskilt relevanta i relation till globala utmaningar vad gäller jämställdhet och kvinnor och flickors rättigheter.

I insatsportföljen finns per 31/12, 2024, 16 insatser. Det minskade antal insatser i jämförelse med 2023 är ett resultat både av ett aktivt arbete med att "konsolidera portföljen" för att anpassa verksamheten efter tillgängliga personalresurser för att hantera densamma och också av att Sida under 2023 och 2024 fått signaler om att strategin ska skrivas om och därför berett endast ett fåtal nya insatser för att skapa utrymme för den portföljutveckling som en uppdaterad eller ny strategi kan komma att innebära. Sida har inte identifierat några garantiinsatser med relevans för strategins mål.

¹⁴ Med utfall avses utbetalade medel minus återbetalade medel.

Tabell 3. Utfall och antalet insatser per strategimål, hela strategiperioden

Strategimål	Utfall, mnkr	Antal Insatser
1 - Globala normativa ramverk	32,7	11
2 - Motverka diskriminering och könsstereotypa normer	57,5	8
3 - Motverka könsrelaterat våld och skadliga sedvänjor	69,6	5
4 - Stärka Kvinnorättsorganisationer och kvinnorättsförsvarare	243,5	15
5 - Jämställdhetsstatistik och forskning	88,2	5
6 - Metod- och kapacitetsutveckling	64,2	14

*Notera att en insats kan vara relevant mot flera strategimål. Antalet insatser i denna tabell går därmed inte att jämföra med övriga tabeller.

I tabellen som visar utfall per strategimål för hela strategiperioden syns tydligt att mål 4, stöd till Kvinnorättsorganisationer och kvinnorättsförsvarare har prioriterats i strategigenomförandet. Prioriteringen syns både i termer av finansiering och antal insatser. Denna fördelning bedöms vara relevant utifrån det faktum att utvecklingstrenden är tydligast negativ för detta målområde. Därmed riktas också den största andelen av finansieringen till civilsamhällesorganisationer med verksamhet på landnivå och en mindre andel till multilaterala och andra aktörer, vilket framgår i tabell 5. Det är dock viktigt att notera att de flesta insatserna under mål 4 också bidrar till resultat under strategins övriga mål. Mål 1 och mål 6 har det gemensamt att de har lägre utfall men ett stort antal insatser vilket innebär att merparten av insatsportföljens insatser bidrar till resultat inom dessa mål.

Tabell 4. Utfall och antal insatser per globalt mål (Agenda 2030), hela strategiperioden

SDG mål	Utfall, mnkr	Antal Insatser
5 - Jämställdhet	555,3	26
13 - Bekämpa klimatförändringarna	22,0	2
16 - Fredliga och inkluderande samhällen	10,0	2
1 - Ingen fattigdom	7,0	1
10 - Minskad ojämlikhet	7,0	1
3 - Hälsa och välbefinnande	5,1	1
17 - Genomförande och globalt partnerskap	3,0	1
99 - Ej applicerbart	0,4	2

*Notera att en insats kan ha flera SDG-mål. Antalet insatser i denna tabell går därmed inte att jämföra med övriga tabeller.

Samtliga insatser bidrar till SDG 5 jämställdhet, därutöver framgår i tabellen ovan att verksamheten i första hand också bidrar till SDG 13 (bekämpa klimatförändringar), SDG 16 (Fredliga samhällen) samt mål 1 och 10 (Fattigdomsbekämpning och minskad ojämlikhet).

Tabell 5. Utfall per partnerkategori, hela strategiperioden

Partnerkategori	Utfall, mnkr	Procent
Icke-statliga organisationer (NGOs) och civilsamhälle	364,9	65,7 %
Multilaterala organisationer	131,5	23,7 %
Universitet, högskola eller annan akademisk institution, forskningsinstitut eller tanke- och forskningsmedja	39,9	7,2 %
Offentlig-privat samverkan (PPPs) och nätverk	9,9	1,8 %
Offentliga institutioner	9,1	1,6 %

Sidas prioritering av strategimål 4, stöd till kvinnorättsorganisationer och kvinnliga MR-försvare, ger utslag i fördelningen av stöd mellan olika kategorier av partner där civilsamhällesorganisationer är störst, följt av multilaterala organisationer och forskningsinstitut.

3.1.3 Synergier och samordning med andra svenska strategier under strategiperioden

Tabell 6. Utfall per land/region under strategin

2022		2023		2024	
Utvecklingsländer, ospecificerat	45,5	Utvecklingsländer, ospecificerat	247,5	Utvecklingsländer, ospecificerat	182,3
Afrika, regionalt	12,0	Afrika, regionalt	12,2	Afrika, regionalt	24,3
Argentina	0,1	Latinamerika, regionalt	0,9	Moçambique	4,6
Bangladesh	0,1	Asien, regionalt	0,6	Bangladesh	3,6
Bolivia	0,1	Bangladesh	0,0	Demokratiska Republiken Kongo	3,5
Costa Rica	0,1	Bolivia	0,0	Mexiko	2,9
Demokratiska Republiken Kongo	0,1	Argentina	0,0	Indien	1,9
Etiopien	0,1	Costa Rica	0,0	Latinamerika, regionalt	1,8

Verksamheten som finansieras genom strategin bedrivs på såväl global och regional som landnivå. Sida har under 2024 genomfört ett omfattande arbete för att tydligare redogöra hur olika insatser når landnivå. För tematiska insatser skiljer Sida på insatser där det finns en i förväg godkänd budget för ett eller flera länder (detta redovisas som utfall i tabellen ovan och den ökade ambitionen att redovisa på landnivå syns i att andel ospecificerat stöd minskat markant från 2023 till 2024) och globala tematiska insatser som har närvaro i ett land t ex genom att en medlemsorganisation har medlemmar eller genom att en fond fördelat stöd som redovisas per land i efterhand. Utifrån landtagningen kan UM enkelt identifiera om en tematisk insats finansierar verksamhet i landet. Detta är viktigt för Sidas arbete med att stärka synergier.

Tydliga synergier finns också med andra globala och tematiska strategier. Genom samfinansierade insatser för skydd av kvinnliga och icke-binära MR-försvare och genom stöd till att stärka kvinnors möjligheter att bidra aktivt till klimatarbetet har strategin för Jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter och den globala strategin för Miljö och klimat stärkt resultaten på flera prioriterade områden. Ett annat exempel är att strategin för Demokrati och Mänskliga rättigheter bidrar förutsättningar för ett fritt och aktivt civilsamhälle genom att stärka strukturerna för yttrandefrihet samt det demokratiska utrymmet för kvinnliga MR-försvare som utövar yttrandefrihet och som stärks och skyddas genom jämställdhetsstrategin.

Synergier med strategin för Humanitärt bistånd och strategin för fred, säkerhet och stabilisering är tydliga och har förstärkts av att verksamheten i allt större utsträckning genomförs i konfliktkontexter och som svar på ofrivillig migration. Sidas samarbetspartner har hög kapacitet och kompetens att anpassa sig till snabba förändringar i utvecklingskontexten och att nå aktörer i särskilt utmanade kontexter. Det finns också tydliga synergier med Strategin för hållbar social utveckling i arbetet mot könsrelaterat våld och könsstämpning samt i arbete för flickors rätt till skolgång. Samspelet med den globala strategin för hållbar ekonomisk utveckling är komplementärt i och med dess specifika fokus på kvinnors ekonomiska egenmakt.

3.1.4 Perspektivintegrering¹⁵

En multidimensionell fattigdomsanalys visar att Kvinnor och flickor är överrepresenterade i alla dimensioner av *fattigdom*. Kvinnor och flickors fattigdom förstärks av diskriminerande lagstiftning och sociala normer som hindrar dem från att åtnjuta sina mänskliga rättigheter och agera för att bryta den fattigdom som de lever i. Jämställdhet är både ett mål i sig och en förutsättning för att minska fattigdom. Intersektionella jämställdhetsanalyser och jämställdhetsintegrering i fattigdomsanalys är en förutsättning för ett effektivt arbete för att minska fattigdom och som inte lämnar marginaliserade grupper utanför utvecklingen. Verksamheten som finansieras genom strategin bidrar till att bygga metoder och kapacitet för sådan analys och arbete.

Rättighetsperspektivet och jämställdhetsperspektivet är nära sammanhängande, kompletterande och förstärkande. Implementeringen av strategin är ett viktigt instrument för Sida att stärka kvinnors och flickors kapacitet att utkräva sina mänskliga rättigheter och verksamheten är tydligt knuten till det universella MR-systemet, till exempel genom UPR och CEDAW rapportering och FNs specialrapportörers rapporter. Givet det växande motståndet mot aktörer som arbetar för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter, är dialog med partner om risker kopplade till deras arbete viktigt i strategigenomförandet. Verksamheten bidrar också till skydd av personer som vittnar mot sina länder i MR-granskningar.

Konflikt, liksom naturkatastrofer samt ekonomiska och politiska chocker, har nästan alltid negativa effekter för jämställdhet och aktörer som arbetar för ökad jämställdhet. I konfliktsituationer ökar ofta förekomsten av könsrelaterat våld. Konfliktperspektivet och agendan för kvinnor, fred och säkerhet är därför centralt i strategigenomförandet. Vissa insatser bidrar till minskad risk för konflikt genom förändrade maskulinitetsnormer. Andra insatser hanterar konflikters effekter som till exempel *Urgent Action Fund's* arbete med att erbjuda kvinnorrättsorganisationer och enskilda

¹⁵ De perspektiv som ingår är fattiga människors perspektiv på utveckling och ett rättighetsperspektiv samt de tre tematiska perspektiven: ett jämställdhetsperspektiv, ett miljö- och klimatperspektiv och ett konfliktperspektiv. Integrering av dessa redovisas mot bakgrund av att detta varit ett krav i den styrning som varit aktuell under strategiperioden. Enligt Sidas instruktion ska myndighetens verksamhet utgå från samtliga dessa perspektiv. Fattiga människors perspektiv och rättighetsperspektivet har också varit utgångspunkter i Politik för global utveckling (PGU).

aktivister skydd när de utsätts för hot av olika slag. *Global Fund for Women* har som tematisk prioritering att stärka kvinnors ledarskap i konflikt och återuppbyggnad vilket är viktigt då humanitära aktörer ofta inte lyckas så väl med att integrera jämställdhetsperspektivet eller samarbeta med civilsamhällesaktörer i linje med lokaliseringsagendan.

Tabell 7. Policymarkörer, hela strategiperioden

Markörer	Andel delsyfte	Andel huvudsyfte
Miljö- och klimat	38,6%	5,0 %
Jämställdhet	1,6 %	96,7%
Konflikt	31,5%	0,2 %

Notera att policymarkörerna inte är att likställas med perspektiven då markörerna definieras av kriterier och t.ex. inte omfattar dialogfrågor. Beakta därmed att tabellen inte ger hela bilden av hur de tematiska perspektiven integrerats.

Som framgår av de policymarkörer som redovisas ovan är såväl miljö- och klimatperspektivet som konfliktperspektivet väl integrerade i strategigenomförandet. Andel med Miljö- och klimat som delsyfte har minskat från 2023 samtidigt som andel med huvudsyfte ökat. Den andel som inte har jämställdhet som huvudsyfte härrör från verksamhet fokuserad på att utvärdera och stärka partners kapacitet för uppföljning och finansiell kontroll.

3.2 Analys och redovisning av resultat per strategimål

3.2.1 Mål 1: Genomföra, stärka och försvara globala normativa ramverk för jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna.

NULÄGESBEDÖMNING (Trafikljus för 2024)

Utvecklingstrend

Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet går bakåt. Det globala normativa ramverket för jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna är starkt och utgör en viktig utgångspunkt för jämställdhetsarbete på lokal, nationell och regional nivå.¹⁶ Under de senaste åren har dock dessa konventioner och åtaganden ifrågasatts och utmanats allt oftare.¹⁷ Detta reflekterar att det i stora delar av världen finns ett utbrett motstånd mot jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter, särskilt vad gäller SRHR och hbtqi-personers rättigheter som gör att tidigare landvinningar går förlorade eller är hotade.¹⁸

Portföljens sammansättning

¹⁶ FN-konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW) och Pekingdeklarationen är särskilt centrala liksom FN:s säkerhetsrådsresolution 1325.

¹⁷ Analys från MR-rådets andra vecka med fokus på tematiska frågor. Rapport från Sveriges ständiga representation i Geneve, D-post: GENE/2024-06-30/1950, Dox: 25/000374-2

¹⁸ Secretary General, Remarks to the Commission on the Status on Women, New York, March 11, 2024. Secretary-General Warns of 'Baked-in' Gender Discrimination in Technology, Decries Rights Roll-Backs, UN Press

En stor del av verksamheten under den globala jämställdhetsstrategin bidrar på olika sätt till att utveckla, implementera och/eller försvara det normativa ramverket. 11 insatser, med ett totalt utfall på 32,6 MSEK bidrar mer direkt till målet genom bland annat påverkansarbete och policyutveckling. I insatsportföljen ingår kvinnorrättsorganisationer, globala nätverk och forskningsaktörer som med sin verksamhet stärker aktörer på landnivå att arbeta effektivt och evidensbaserat när de driver jämställdhetsfrågor och försvarar gjorda framsteg på landnivå mot bakslag. Inga större förändringar i portföljens sammansättning har skett sedan den senaste strategirapporten. Insatsportföljen bedöms som relevant och i linje med operationaliseringens slutsatser.

Sidas dialog med partner såväl som andra aktörer har under året haft fokus på att mobilisera ökad finansiering från andra givare och att utveckla sätten att följa upp, utvärdera och redovisa hur biståndsfinansierad verksamhet på global nivå bidrar till konkreta resultat vad gäller jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter på landnivå.

VERKSAMHETENS UTVECKLING OCH RESULTAT SEDAN STRATEGINS BÖRJAN

Utvecklingstrend

Portföljens sammansättning

Utvecklingstrenden har varit negativ under alla tre åren. Portföljens sammansättning har bedömts relevant och inga större justeringar har gjorts. Insatserna under detta mål har framför allt varit inriktade på påverkansarbete och policyutveckling för att utveckla, implementera och/eller försvara normativa ramverk för jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Synergier med övriga mål samt med verksamhet som finansieras genom bilaterala strategier är särskilt tydliga under detta mål, bland annat när Sidas globala partner med stor geografisk spännvidd samt en given plats på den policyskapande arenan, delar erfarenheter och lärdomar mellan verksamhet i olika länder och konkreta erfarenheter och resultat på marken utgör grund för påverkansagenda i globala forum. Sidas förändringsteori har inte justerats under strategiperioden. Verksamheten under detta strategimål bidrar i huvudsak till SDG 5 (jämställdhet) och 13 (bekämpa klimatförändringarna). Nedan följer exempel på resultat som uppnåtts.

MenEngage Global Alliance är ett medlemsbaserat globalt nätverk som består av över 1100 medlemmar i 92 länder. Verksamheten har fokus på att främja jämställdhet genom att förändra könsstereotyper och att engagera män i jämställdhetsarbetet. Ett viktigt resultat av deras påverkansarbete uppnåddes i samband med antagandet av resolution HRC 53 – om att stoppa och förhindra barnäktenskap från 2023, som för första gången i ett normativt ramverk på internationell nivå, beskriver behovet av att avveckla patriarkal maskulinitet och sexism utöver att engagera män och pojkar som förändringsagenter. Den typen av överenskommet språk utgör en viktig grund för det fortsatta påverkansarbetet i att få länder att anta mer transformativa strategier i sitt jämställdhetsarbete.¹⁹ Ett annat exempel på resultat uppnåddes i samband med att Europarådets parlamentariska församling (PACE) 2023 antog resolution 2480, om pojkars och mäns roll och ansvar för att stoppa könsrelaterat våld mot kvinnor och flickor. *MenEngage Alliance* bidrog till att resolutionen inkluderar en uppmaning till medlemsstaterna att anta strategier eller nationella handlingsplaner för att

¹⁹ Insats 14466, *Men Engage Global Alliance Annual Report 2023*, s. 68-69, Dox: 20/001258-123

förebygga och bekämpa könsrelaterat våld med en särskilda åtaganden och budget för att adressera och involvera män och pojkar i arbetet (artikel 8.2).²⁰

WEDO är en central aktör i arbetet för att säkerställa att kvinnors och flickors perspektiv och kapacitet inte förbises i klimatarbetet. Vid COP27, 2022, lyckades Women & Gender Constituency (WGC)²¹, som WEDO leder, driva på för en starkare jämställdhetsanalys och att 16 beslut från mötet inkluderade referenser till kön, inklusive ett förslag gällande klimatfinansiering i relation till beredskapsfinansiering.²² Vid COP28, 2023, spelade de en viktig roll för att 13 beslut refererade till jämställdhet och klimat.²³ WEDO bidrog vidare tillsammans med andra jämställdhetsaktörer till antagandet av 10-åriga Lima Work Program on Gender, för jämställdhetsintegrering i klimatarbetet, vilket var ett viktigt genombrott under COP29 som hölls 2024.²⁴ Under 2023 gav WEDO stöd till 43 gräsrotsorganisationer från olika länder att delta i nationella, regionala och globala möten, inklusive UN High-Level Political Forum, UNFCCC, CSW, CBD och DRR konferenser samt COP28. 16 projekt som genomfördes i 12 länder fick stöd genom WEDO. Ett exempel är organisationen IDIWA i Uganda som arbetar för ökat deltagande av kvinnor och flickor med funktionshinder i naturresursförvaltningen.²⁵

Women for Biodiversity, och som genomförs inom ramarna för insatsen SwedBio som finansieras av den globala strategin för miljö och klimat bidrog till att CBD (Convention on Biodiversity) nu omfattar ett särskilt mål för jämställdhet och en handlingsplan för dess genomförande.²⁶

Genom programmet "All for Maputo Protocol Initiative" som genomfördes från 2020 till 2024 har koalitionen Solidarity for African Women's Rights, med medlemsorganisationer i flertalet länder på den afrikanska kontinenten, stärkt sin kapacitet att engagera sig i det afrikanska systemet för mänskliga rättigheter. De har arbetat med påverkansarbete för ratificering av Maputoprotokollet och med att lämna skuggrapporter till den Afrikanska kommissionen för mänskliga och folkliga rättigheter vilket bidragit till genomförandet av Maputoprotokollet i flera länder. Ratificeringen av Maputoprotokollet i Botswana, Västsahara och Sydsudan stärker protokollets räckvidd och inflytande som centralt ramverk för skyddet av kvinnors rättigheter på den afrikanska kontinenten.²⁷

Ipas verkar för att stärka progressiv politik inom SRHR och jämställdhet och motverka det alltmer organiserade globala motståndet mot kvinnors och flickors rättigheter. Deras analyser och opinionsbildning gör dem till en viktig kunskapskälla om transnationella antirättighetsrörelser. I det månatliga nyhetsbrevet "Eye on the Rights" publiceras tidskräftigt information och analyser som utgör en viktig informationskälla för såväl MR-försvare, media, akademiker och allmänheten.²⁸

Flera insatser i portföljen bedriver påverkansarbete för att öka finansieringen till jämställdhet då det är centralt för att de normativa ramverken ska kunna realisera i praktiken. Sidas stöd till OECD-DAC nätverket *GenderNet*, har bidragit till deras arbete att stärka policy och praxis för jämställdhet i utvecklingssamarbetet, vilket också omfattar frågor runt utvecklingsfinansiering.²⁹

²⁰ Insats 14466, *Men Engage Global Alliance Annual Report 2023*, s. 80, Dox: 20/001258-123

²¹ Women & Gender Constituency (WGC), Dox: 24/000302-1

²² Insats 15009, *Resultatsammanfattning WEDO 2023*, Dox: 21/000523-104

²³ Insats 15009 *WEDO Annual Report 2023*, s. 21 Dox: 21/000523-129

²⁴ Insats 15009 *WEDO Workplan 2025*, s. 1, Dox: 21/000523-147

²⁵ Insats 15009 *WEDO Annual Report 2023*, s. 11, Dox: 21/000523-129

²⁶ Insats 61050195, *SwedBio, Rapport för 2022*, s.17-18, Dox: 20/00110786

²⁷ Insats 13605, *Equality Now Final Narrative Report 2024*, s. 4-5. Dox: 19/000537-330

²⁸ Insats 61050155, *Ipas Fiscal Year 2024 Annual Report to Core Donors*, s. 6-7. Dox:18/000782-219

²⁹ Insats 14815, *Support to the DAC Network, CoP 2023*.

3.2.2 Mål 2: Motverka diskriminering, könsstereotypa normer, attityder och beteenden

NULÄGESBEDÖMNING (Trafikljus för 2024)

Utvecklingstrend

Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet saknar tydlig riktning. Trots att det över tid är en positiv trend där diskriminering succesivt minskar på många områden är framstegen små och behöver ses i ljuset av det ökande motståndet och därmed tillbakagång för kvinnors mänskliga rättigheter. Global Gender Gap Report 2024 visar att det kommer att ta 134 år att uppnå full jämställdhet mellan könen globalt.³⁰ I 54 % av världens länder saknas relevant lagstiftning för att säkerställa kvinnors och flickors rättigheter och i många av de länder som har lagstiftning på plats brister implementering och tillämpning.³¹ Vidare saknar 67 länder fortfarande lagstiftning som förbjuder direkt och indirekt diskriminering mot kvinnor och 28 länder har inte lagstiftning som ger kvinnor lika rättigheter vid äktenskap och skilsmässa.³²

Globalt sett sker det ingen positiv förändring vad gäller sociala normer utan utvecklingen har stagnerat sedan 2019.³³ Nästan 90 % av både män och kvinnor världen över har fortfarande en negativ bild av kvinnors roll och kapacitet. Varannan människa anser att män är bättre politiska ledare än kvinnor, och mer än 40 % tycker att män är bättre företagsledare. Fördomsfulla könsnormer begränsar inte bara kvinnors, flickors och hbtqi-personers frihet, valmöjligheter och ekonomiska egenmakt utan ökar också förekomsten av diskriminering, kontroll, hot, trakasserier, våld och sexuella övergrepp.³⁴ Det beräknas ta 134 år att uppnå full jämställdhet mellan könen globalt, vilket indikerar en långsam takt i förändringen.³⁵

Portföljens sammansättning

Åtta insatser bidrar till målet direkt med ett sammanlagt utfall på 57,5 MSEK medan all verksamhet i portföljen på olika sätt indirekt bidrar till jämställdhet och att motverka diskriminering. Portföljen bedöms vara relevant, men förutsättningar att nå utsatta målgrupper på landnivå skulle kunna stärkas. Dessa förändringar har dock inte påbörjats under 2023 och 2024 då Sida väntat på styrning i form av en ny strategi. I den normativa dialogen har vikten av att tillämpa ett intersektionellt

perspektiv i arbetet mot diskriminering varit prioriterat för att säkerställa att verksamheten riktas till de som drabbas svårast, av flera samtidigt samverkande uttryck av förtryck och diskriminering.

³⁰ World Economic Forum, *Global Gender Gap Report 2024*, s. 5.

³¹ UN Women, *Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024*, s. 12

³² UN Women, *Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024*, s. 5

³³ United Nations Development Programme, (UNDP, 2023 *Gender Social Norms Index 2023*, s.3

³⁴ United Nations Development Programme, (UNDP). *Gender Social Norms Index 2023*, s. 4

³⁵ World Economic Forum, *Global Gender Gap Report 2024*

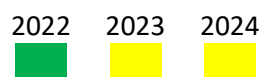
VERKSAMHETENS UTVECKLING OCH RESULTAT SEDAN STRATEGINS BÖRJAN

Utvecklingstrend

Portföljens sammansättning

Utvecklingstrenden bedömdes gå bakåt 2022 och 2023 och bedöms inte ha någon tydlig riktning 2024. Insatserna under detta mål har framförallt varit inriktade på att förbättra lagstiftning och driva på för genomförande av lagstiftning på landnivå samt påverka sociala normer. Det finns tydliga synergier i portföljen mellan detta mål och strategimål 1 (globala normativa ramverk), genom verksamhet som bidragit till CEDAW rapportering, som ett exempel bland flera. Det finns tydliga synergier med verksamhet som finansieras genom bilaterala strategier vad gäller t.ex. effekterna på policyutveckling och förbättring av lagstiftning på nationell nivå. I vissa fall har verksamheten bidragit till att en lagstiftning som skulle ha försvagat rättigheter stoppats och resultatet är således att en negativ förändring uteblivit.

I arbetet för att motverka diskriminering och förändra sociala normer stödjer Sida bland annat *MenEngage Alliance* och *MenEngage Africa* som verkar för att engagera män för jämställdhet och utmana normer och idéer kring maskulinitet och mansrollen som undergräver jämställdhet. Sida stödjer även två globala trosbaserade civilsamhällesorganisationer, *ACT Alliansen* (protestantiska och ortodoxa kyrkor) och *Musawah* (CSO som arbetar för jämställdhet i muslimska kontexter) där arbetet är inriktat på att påverka skadliga sociala normer och diskriminerande lagstiftning, med fokus på familjelagstiftning.³⁶ Reformering av diskriminerande familjelagstiftning är en förutsättning för kvinnors ekonomiska egenmakt.

ACT Alliance Gender Justice program syftar till att stärka medlemmarnas kapacitet att som religiösa företrädare utmana destruktiva könsnormer, beteenden och strukturer. *ACT* utgår i sitt påverkansarbete från trosbaserade och teologiska berättelser, vilket bidragit till att förändra tankesätt och sociala normer, öka dialog om rättvisa och koppla ihop könsbaserat våld, SRHR och ekonomisk rättvisa.³⁷ De genomför utbildningar tillhandahåller och peer-to-peer stöd.³⁸ Programmet har bidragit till långsiktiga beteendeförändringar på lokal nivå i Afghanistan, Argentina, Brasilien, Etiopien, Pakistan och Uganda.³⁹ Stödet till *ACT Alliance* Gender Justice Programme har avslutats under 2024. Verksamheten fortsätter 2025 med stöd från bl. a Svenska Kyrkan och nationella förbund inom *ACT*-alliansen.

Musawah har sammanställt den enda globala databasen över muslimsk familjelagstiftning (38 länder) där det går att göra jämförande analys. Den bidrar till civilsamhällesorganisationer och människorättsförsvarens påverkansarbete för reformering av diskriminerande lagstiftning.⁴⁰ *Musawah* kartlägger årligen rådande familjelagstiftning i muslimska kontexter för att påvisa att lagarna är baserade på tolkningar av Koranen och därmed inte oföränderliga. *Musawah* har ökat sitt engagemang i CEDAW rapporteringen under strategiperioden. De har tillsammans med lokala aktörer tagit fram "skuggrapporter" till de nationella CEDAW rapporterna för Bahrain, Mauritien, Tunisien

³⁶ Insats 14190, *Musawah*

³⁷ Insats 13606, *ACT Alliance Gender Justice Programme Annual Report 2022*, s 17-23. Dox: 19/000539-133

³⁸ Ibid s. 4

³⁹ Insats 13606, *ACT Alliance Gender Justice Programme ACT Alliance Gender Justice Programme Presentation of Evaluation Findings*, s. 22. Dox: 19/000539-144

⁴⁰ Insats 14190, *Musawah Annual Report 2022*, s. 3. Dox: 006096/23

och Filippinerna, vilka utgjort viktiga underlag till förhandlingarna. De har även följt upp hur skuggrapporters rekommendationer tagits omhand i Uganda, Turkiet, Indonesien, Sydsudan och Malaysia. *Musawah*'s arbete med uppföljning av CEDAW stödjer nationella kvinnorrättsgrupper att ställa sin stat till svars och att driva igenom policyförändringar.⁴¹

Båda nämnda organisationer är även verksamma inom den globala kampanjen för jämställd familjerätt "the Global Campaign for Equality in Family Law" vilket har varit en viktig kampanj för att bemöta det växande inflytandet från anti-rättighetsgrupper och samtidigt värna religionsfrihet.⁴² Kampanjen har t.ex. bidragit till arbetsministeriet i Somaliland sökt *Musawahs* vägledning för att utveckla landets första familjelagstiftning och i Etiopien stöttade *Musawah* insatser från kommissionen för mänskliga rättigheter att driva på för ett förbud mot FGM.⁴³

MenEngage Global Alliance och det regionala medlemsnätverket *MenEngage Africa*, som med Sidas stöd under strategiperioden fortsatt etablera sig som ett regionalt nätverk med stor genomslagskraft över hela kontinenten och mer än 500 medlemmar, har bland annat fokuserat sitt arbete på att engagera män som vårdgivare och fäder genom olika påverkansinitiativ på både lokal och nationell nivå i 20 länder i Afrika. Arbetet har lett till att forskning om faderskap har ökat i Afrika vilket i sin tur bidragit till att värdet av jämställda familjerelationer och vikten av mäns roll i barnuppfostran har diskuterats i större utsträckning.⁴⁴

3.2.3 Mål 3: Motverka alla former av könsrelaterat våld och skadliga sedvänjor.

NULÄGESBEDÖMNING (Trafikljus för 2024)

Utvecklingstrend

Sidas bedömning är att utvecklingen mot strategimålet saknar en tydlig riktning. Nästan var tredje kvinna upplever under sin livstid fysiskt och/ eller sexuellt våld.⁴⁵ Kvinnor och flickor med funktionshinder, från ursprungsbefolkningar och kvinnor och flickor som lever i kris- och konflikt-kontexter är särskilt utsatta för könsrelaterat våld. Det könsrelaterade våldet drabbar också särskilt hbtqi-personer. Förekomsten av barnäktenskap har under de senaste tio åren minskat i alla delar av världen utom Sydostasien. Fortfarande är en femtedel av världens flickor gifta innan de fyller 18 och förekomsten är högst i Afrika söder om Sahara.⁴⁶ Minst 200 miljoner flickor och kvinnor som lever i dag har genomgått någon form av kvinnlig könsstympning, oftast före fem års ålder.⁴⁷ Det ökande antalet människor som är på flykt och/ eller har behov av humanitär hjälp innebär ökad utsatthet för könsrelaterat våld, 70 % av kvinnor och flickor i humanitära situationer har utsatts för könsrelaterat våld.⁴⁸

⁴¹ Insats 14190, *Musawah 2023, Annual Progress and Impact Report 2023*, s. 15-16. Dox 19/001426-134.

⁴² Ibid.

⁴³ Insats 14190, *Rapport Musawah 2024*, s. 2-3. Dox: 19/001426-150

⁴⁴ Insats 13127, *Report on implementation of Men Engage Africa Strategy 2019-2023*, s. 22-23. Dox: 18/001571-170

⁴⁵ UN Women, *Facts and Figures*, hämtad 23/2 2024. Dox: 24/ 000302-3

⁴⁶ The Child Marriage Data Portal (hämtad 13/3-25)

⁴⁷ United Nations Children's Fund (UNICEF), "Female genital mutilation/cutting: a global concern" (New York, 2016).

⁴⁸ OCHA, *Global Humanitarian Overview 2022*, s. 9

Portföljens sammansättning

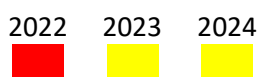
Fem insatser bidrar till målet direkt med ett sammanlagt utfall på 69,6 MSEK. Verksamheten har fokus på förändring av lagstiftning och normer för att förebygga våld och verksamhet som erbjuder skydd och stöd till kvinnor och flickor som utsatts för våld. Vidare stöds också verksamhet som bidrar till strategisk forskning för att stärka effektivitet och relevans i verksamhet mot könsrelaterat våld (se mål 5) samt stöd till nätverk och organisationer som arbetar mot barnäktenskap. Portföljen bedöms vara relevant, men kan eventuellt utvecklas för att möta fler dimensioner av könsrelaterat våld som till exempel människohandel.

Sidas dialog inom ramarna för detta strategimål har varit inriktad på vikten av effektiva stödformer som främjar långsiktiga resultat och här har *UN Trust Fund* gjort tydliga förflyttningar över tid och ökat andel längre och mer flexibla stöd. Sida har också genom kontinuerligt lyft vikten av evidensbaserat och förebyggande arbete mot könsrelaterat våld samt vikten av att inkludera män.

VERKSAMHETENS UTVECKLING OCH RESULTAT SEDAN STRATEGINS BÖRJAN

Utvecklingstrend

Portföljens sammansättning

Utvecklingstrenden bedömdes gå bakåt 2022, vilket var en effekt av pandemin, och under 2023 och 2024 sakna tydlig riktning. Verksamheten har fokus på förändring av lagstiftning och normer för att förebygga våld och verksamhet som erbjuder skydd och stöd till kvinnor och flickor som utsatts för våld. Portföljens sammansättning har bedömts relevant och de förändringar som har gjorts har handlat om att, utifrån signaler om att arbete mot könsrelaterat våld kommer att kvarstå som en prioritering i den kommande tematiska strategin, öka väl fungerande verksamhet. Sida förlängde och utökade i slutet av 2023 stödet till *UN Trust Fund to Eliminate Violence against Women and Girls* med ett stöd särskilt öronmärkt till insatser för kvinnor och flickor på flykt. Det stödet ingår också i Sveriges åtaganden till Global Refugee Forum. Tydliga synergier finns med strategimål 5, bilaterala strategier. Det finns god potential att utveckla synergier med den nya migrationsstrategin. Verksamheten under detta mål bidrar främst till SDG 5 (jämskillighet).

Sida är sedan 2019 den största givaren till *UN Trust Fund to Eliminate Violence against Women*. Genom långsiktig och flexibel finansiering, som fördelas genom årliga utlysningar, stödjer UN Trust Fund civilsamhällesorganisationer att genomföra verksamhet på landnivå för att påverka lagstiftning, utbilda ansvarsbärare och skydda och stödja överlevare. En extern metaanalys av verksamhetens effekter 2023 visar att 56 % av de projekt som var inkluderade uppvisade mätbara effekter som till exempel minskad förekomst av könsrelaterat våld.⁴⁹ Stödet omfattar också organisatorisk kapacitetsutveckling och 74 % av organisationerna som erhöll stöd rapporterade att de som resultat av stödet från *UN Trust Fund* kunnat mobilisera ytterligare finansiering.⁵⁰ 2024 omfattade *UN Trust Fund* insatsportfölj stöd till 180 organisationer med verksamhet för att förebygga och hantera effekterna av våld mot kvinnor och flickor i 74 länder, merparten i humanitära eller kriskontexter.

⁴⁹ Insats 13610, *UNTF Report 2023*, s. 58. Dox: 19/000897-133

⁵⁰ Insats 13610, *UNTF Report 2023*, s. 71. Dox: 19/000897-133

Verksamheten nådde 15 353 322 människor inklusive 48 959 våldsutsatta kvinnor och flickor som erhöll specialiserat stöd och 12 567 kvinnor och flickor som fick juridiskt stöd.⁵¹

Samtidigt som antalet barnäktenskap i världen minskar är det fortfarande 12 miljoner barn varje år som gifter sig innan de fyllt 18 år.⁵² Sidas partner *Girls not Brides* har genom mångårigt samarbete med andra civilsamhällesorganisationer bidragit till att Malawi och Centralafrikanska republiken har antagit nationella strategier för att eliminera barnäktenskap och att kongressen i Colombia har antagit en av de mest omfattande lagstiftningarna i Latinamerika för att förbjuda barnäktenskap och informella äktenskap.⁵³ Ökat intresse och ägarskap hos regeringar och engagemang hos civilsamhällesorganisationer är viktiga faktorer för dessa framsteg.

Men Engage Africa och dess medlemmar har arbetat för att involvera traditionella och religiösa ledare för att öka kunskap och engagemang för arbete mot barnäktenskap och de har bedrivit påverkansarbete för att ändra lagstiftning i flera olika afrikanska länder. Under strategiperioden bidrog arbetet bland annat till att Zimbabwes författningsdomstol 2022 höjde den lagliga åldern för samtycke från 16 till 18 år. År 2023 följde Zambia efter genom att höja minimiåldern för äktenskap till 18 år för alla äktenskap, inklusive de som omfattas av sedvanerätt. I Malawi förespråkade nätverksmedlemmar framgångsrikt lanseringen av en strategi för att få ett slut på barnäktenskap, vilket bidrog till 2023 års ändring av strafflagen, som höjde åldern för samtycke från 16 till 18 år.⁵⁴

3.2.4 Mål 4: Stärka förutsättningar för kvinnorättsorganisationer att verka oberoende och långsiktigt samt öka trygghet och säkerhet för kvinnorättsförsvarare.

NULÄGESBEDÖMNING (Trafikljus för 2024)

Utvecklingstrend

Den globala tillbakagången för demokrati och mänskliga rättigheter slår särskilt hårt mot kvinnorättsorganisationer och MR-försvarare som verkar för ökad jämställdhet. Motståndet mot jämställdhet och kvinnorättsaktivism har blivit alltmer högljutt, globalt och bättre organiserat de senaste åren.⁵⁵ Det organiserade motståndet, som bland annat drivs av transnationella religiösa, högerpopulistiska och nationalistiska grupper, har bidragit till att det blivit vanligare att regeringar misskrediterar jämställdhetsmålen och motsätter sig eller inte försvarar kvinnors och hbtqi-personers rättigheter samt att inkludering av kvinnors deltagande i policyprocesser har minskat.⁵⁶ Rättighetsrörelser för kvinnors och hbtqi-personers rättigheter har blivit mer utsatta för kontroll, hot och våld. Globalt sett är kvinnor som arbetar inom alla sektorer för mänskliga rättigheter oproportionerligt utsatta för arresteringar och frihetsberövanden, rättsliga åtgärder och dödshot. Under 2022 mördades minst 68 kvinnliga MR-försvarare, vilket är en stor ökning jämfört med 2020 då 37 mördades. Våldet mot MR-försvarare är särskilt stort i bland annat Honduras, Colombia och

⁵¹ Insats 13610, *UNTF Report 2023*, s. 14-15. Dox: 19/000897-133

⁵² UNICEF, *Child Marriage: Latest trends and future prospects*, UNICEF Data, 2024

⁵³ Newsletter Girls Not Brides, december 2024

⁵⁴ Insats 13127, *Report on implementation of Men Engage Africa Strategy 2019-2023*, s. 22-23. Dox: 18/001571-170

⁵⁵ UN Women, *Democratic backsliding and the backlash against women's rights: Understanding the current challenges for feminist politics*, Conny Roggeband and Andrea Krizsan, 2020.

⁵⁶ Ibid.

Ukraina.⁵⁷ Finansiering till kvinnorättsorganisationer har ökat något men utgör fortfarande en mycket liten del av det globala biståndet.⁵⁸ Sidas bedömning är att utvecklingen mot strategimålet går bakåt.

Portföljens sammansättning

Femton insatser bidrar mer eller mindre till målet med ett sammanlagt utfall på 243,5 MSEK. Att en så stor del av strategibudgeten riktas till detta mål är i linje med den förändringsteori som etablerats och som sätter kvinnorättsorganisationer och feministiska rörelser i centrum för verksamheten. Verksamheten som faller under detta mål bidrar dock i mycket hög grad till resultat under övriga mål. Portföljen innefattar stöd till kvinnorättsorganisationer och feministiska rörelser inklusive verksamhet för hbtqi-personers rättigheter och stöd till skydd för MR-försvare som verkar för dessa. Som respons på de ökade hoten mot aktörer (både online och off-line) har Sida utökat stödet till fonder som tillhandahåller skyndsamma stöd för skydd av MR-försvare som står under direkt hot och nytt avtal med *Urgent Action Fund* ingicks in mars 2024. Fonderna vidareförmedlar även medel till kvinnorättsorganisationer och feministiska rörelser för att stödja deras arbete för kvinnors rättigheter och egenmakt på landnivå. Sidas bedömning är att portföljen är relevant. Sida är även aktiva i "Alliance for Sustainable Feminist Movements" som verkar för mer och bättre finansiering till kvinnorättsorganisationer.

VERKSAMHETENS UTVECKLING OCH RESULTAT SEDAN STRATEGINS BÖRJAN

Utvecklingstrend

Portföljens sammansättning

Utvecklingstrenden har varit negativ under alla tre åren. Portföljens sammansättning har bedömts relevant och har utökats över tid. Insatserna under detta mål har framför allt varit inriktade på stöd till rörelsebyggande och nätverkande samt stöd för att förstärka skyddet av förändringsaktörer. Den globala ansatsen är en förutsättning för snabb och flexibel finansiering samtidigt som det för lokala aktörer ofta innebär ett skydd att ingå i ett globalt nätverk. Verksamheten har tydliga synergier med såväl övriga strategimål som med bilateralt bistånd på landnivå. Verksamheten under detta mål bidrar främst till SDG 5 (jämskillighet).

Urgent Action Sister Funds (UAF's) verksamhet för att stärka motståndskraften och säkerheten för kvinnliga, trans- och icke-binära människorättsförsvare och deras organisationer växer. Under 2023 beviljade *Urgent Action Sister Funds* 302 akuta stöd till kvinnliga, trans och ickebinära människorättsförsvare i 69 länder, med Sidas stöd. Under hela den tidigare avtalsperioden (2019-2023) har *Urgent Action Sister Funds* förmedlat 1053 akuta stöd med finansiering från Sida.⁵⁹ Över två tredjedelar stödet går till MR-försvare i konfliktdrabbade eller repressiva länder och områden. Stöden har svarat på akuta behov i långvariga kriser såsom i Sudan, Nicaragua, Ukraina och

⁵⁷ Front Line Defenders, *Global Analysis 2022*, s. 9

⁵⁸ OECD DAC, *Development Finance for Gender Equality 2024*, sid 57

⁵⁹ Insats 12908, *Urgent Action Sister Funds Final Report (2019-2023)*, s 3 Dox: 18/001267-198

Afghanistan likaväl som i tilltagande förvärrade kriser i länder som Ecuador, Turkiet, Syrien, Uganda, Myanmar och länder i Östeuropa. Stöden har under strategiperioden t.ex. inbegripit evakuering av kvinnorrättsförsvarare från Afghanistan och Ghana, psykosocialt stöd till kvinnor som utsatts för sexuella övergrepp av rysk militär i Ukraina, stöd till hbtqi-aktivister i Uganda som drabbats av förföljelse och våld efter införandet av anti-homosexualitetslagen i Uganda och till kvinnliga klimataktivisterna och ursprungsbefolkningsgrupper som försvarat sina landrättigheter i Ecuador, Paraguay och Brasilien.⁶⁰

Genom Sidas stöd till *Global Fund for Women* (GFW) har aktörer under strategiperioden snabbt kunnat ställa om sin verksamhet för att agera i humanitär kris. Efterfrågan på krisstöd har ökat under de senaste två rapporteringsperioderna. Det har bland annat handlat om att stödja grupper drabbade av jordbävningens efterdyningar i Libanon, Turkiet och Syrien och om att hjälpa grupper som arbetar med förföljda hbtqi-personer i Kenya och Uganda. Det har även innefattat stöd till aktörer som verkar i Ukraina, inte bara aktörer som arbetar i landet utan även de som arbetar med människor på flykt i Georgien, Serbien och Rumänien.⁶¹ Under det senaste rapporteringsåret (juli 2023-juni 2024) förmedlade GFW totalt över 14,5 miljon USD genom 339 stöd till 293 organisationer i 73 länder, av vilka Sida's medel nyttjats till 20 av stöden.⁶² GFW har under strategiperioden vidare initierat ett antikorrupsionsprojekt i syfte att stödja lokal kapacitet att verka mot antikorrupsion utifrån en feministisk ansats (läs mer under mål 6).

FRIDA är en fond med fokus på unga personer som organiserar sig kring kvinnors och flickors och hbtqi-personers rättigheter, vilket är en grupp som har särskilt svårt att få finansiering från traditionella finansieringsmekanismer. Under 2023 förmedlade *FRIDA* totalt 812 stöd och totalt 3,5 miljon USD till ungdomsorganisationer i det globala syd. Sidas medel används inte till vidareförmedling men har bidragit till att stärka fondens övergripande kapacitet och metoder vilket bland annat har möjliggjort en ökning av vidareförmedlade stöd (från 527 stöd 2022 till 812 stöd 2023). Ett exempel på en organisation som fick stöd genom *FRIDA* under 2023 är Girls' Club Mongolia som genomförde kampanjen "Skolan är inte ett sjukhus" för att bekämpa oskuldstester i skolor. Deras ansträngningar kulminerade på den internationella flickadagen 2023 då utbildningsministern i Mongoliet offentligt meddelade att oskuldstester inte längre skulle genomföras i skolmiljöer, vilket är en banbrytande policyförändring i Mongoliet.⁶³

Awid Forum i december 2024 samlade 3600 kvinnliga och icke-binära MR-aktivister för kraftsamling och kunskapsutbyte. Konferensen hade en hög ambitionsnivå vad gäller inkludering av hbtqi-personer, personer med funktionsvariationer och personer från urfolk, grupper som ofta är exkluderade eller marginaliserade i globala sammanhang. Flertalet deltagare var MR-försvarare vars deltagande finansierades genom stipendier från Awid och andra aktörer. I början av 2025 kommer Awid att genomföra ett omfattande arbete för att kartlägga och redovisa konferensens resultat.⁶⁴

⁶⁰ Insats 12908, *Urgent Action Sister Funds Final Report* (2019-2023), s 15 Dox: 18/001267-198

⁶¹ Insats 12908, *Urgent Action Sister Funds 2022 Annual Report to Sida*, s. 8-10, Dox: 18/001267-181

⁶² Insats 16165, *Annual Report FY 23-24*, s. 1. Dox: 22/001337-35

⁶³ Insats 13608, *Annual Progress Report 2023*. Dox: 19/000524-121

⁶⁴ Insats 16162, *Awid 2023-2027, Awid 2025 Workplan & Expenditure Budget*. s. 1-3. Dox: 22/001490-39

3.2.5 Mål 5: Öka tillgång till och användande av statistik uppdelad på kön och ålder, jämställdhetsanalys och jämställdhetsforskning

NULÄGESBEDÖMNING (Trafikljus för 2024)

Utvecklingstrend

Sidas bedömning är att utvecklingen går delvis framåt. Antagandet av Agenda 2030 och de globala utvecklingsmålen var en viktig framgång ur ett jämställdhetsperspektiv, eftersom specifika mål och indikatorer skapades för att möjliggöra uppföljning av utvecklingen med hjälp av könsuppdelad statistik. Sedan dess har metoder och engagemang stärkts, och förståelsen för vikten av könsuppdelad data har ökat.⁶⁵ Trots denna positiva trend kvarstår stora utmaningar. Det finns än så länge bara tillräcklig statistik för att följa upp 21 av de 51 indikatorer som fastställs för uppföljning av SDGs och det är få länder som har fullgod statistik för att informera och följa policyutveckling för jämställdhet.⁶⁶ Många länder saknar de resurser som krävs för att bygga upp och vidmakthålla effektiva system för datainsamling och analys. Finansieringen för jämställdhetsstatistik på global nivå har minskat kraftigt de senaste åren.⁶⁷

Den ökade politiska polariseringen och det krympande demokratiska utrymmet minskar möjligheterna att arbeta med jämställdhetsforskning och analys. Detta har särskilt påverkat partners i länder som Indien, Bangladesh, Turkiet och Uganda där forskare inom SRHR och icke-binära forskare har utsatts för ökade hot och trakasserier.⁶⁸

Portföljens sammansättning

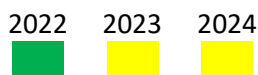

Fem insatser bidrar till målet med ett sammanlagt utfall 88,2 MSEK. Sidas partner i verksamheten mot detta mål är UN Women samt de två forskningsinstituten *International Development Studies (IDS)* och *Sexual Violence Research Institute (SVRI)*. Sida bedömer att portföljen är relevant. Sida är den största givaren till programmet Women Count och har bedrivit aktiv dialog för att påverka andra givare att bidra till finansiering. Dialog i relation till Sidas partners är inriktad på att stärka synergier på landnivå och samtliga insatser tillhandhåller sedan 2024 landspecifik rapportering som ger UM enkel tillgång till information om verksamheten i ett specifikt land.

VERKSAMHETENS UTVECKLING OCH RESULTAT SEDAN STRATEGINS BÖRJAN

Utvecklingstrend

Portföljens sammansättning

⁶⁵ Insats 15012, Making Every Woman And Girl Count, *Project Document Second Draft*, 2021 s.4. Dox: 028392/21

⁶⁶ UN Women, *Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024*, s. 24

⁶⁷ UN Women, *Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024*, s. 22

⁶⁸ Insats 13498, Institute of Development Studies (IDS), *Countering Backlash: Reclaiming Gender Justice, Year Five Annual Report*, december 2024, s. 4. Dox: 045545/22

Utvecklingstrenden bedömdes gå framåt 2022 och därefter sakna tydlig riktning 2023 och 2024. Portföljens sammansättning har bedömts relevant och inga större justeringar har gjorts. Insatserna under detta mål bidrar till kapacitetsutveckling och kunskapsdelning på landnivå och har ett tydligt komplementärt och katalytiskt mervärde i relation till bilateralt finansierad verksamhet. Genom att tillgängliggöra konsuppdelad statistik för uppföljning av hållbarhetsmålen är verksamheten relevant för samtliga SDG men främst mål 5 (Jämställdhet) och 17 (Genomförande och globalt partnerskap).

UN Women's program *Women Count* arbetar med att ta fram och tillgängliggöra global jämställdhetsstatistik och stärker nationella statistikmyndigheter att ta fram och använda jämställdhetsstatistik. På global nivå har programmet stärkt förutsättningarna för att följa upp hållbarhetsmålen. Från och med 2024 går det att följa upp 56 % av de genderspecifika SDG indikatorerna att jämföra med bara 26 % 2016. Programmet är centralt för publiceringen av den årliga rapporten *Gender Snapshot*, som redovisar utvecklingen mot hållbarhetsmålen för män och kvinnor. Rapporten är en informationskälla för såväl beslutsfattare som jämställdhetsaktörer på regional och nationell nivå. Verksamheten har bidragit till att 13 länder, en ökning från nio länder 2022, har integrerat jämställdhet i sina nationella statistikstrategier under 2023 och därmed stärkt sina förutsättningar att producera och använda jämställdhetsstatistik. Programmet gav samma år stöd till 52 insatser för att fylla kritiska gap vad gäller jämställdhetsstatistik, bland annat angående könsrelaterat våld, tidsanvändning och kopplingen mellan jämställdhet och miljö och klimat. Programmet har bidragit till ökad möjlighet att redovisa och följa kvinnors obetalda arbete och könsrelaterat våld. *UN Women's* Data HUB fortsätter att öka tillgången på jämställdhetsstatistik globalt och hade mer än 700 000 besökare från 230 länder under året.⁶⁹

I Georgien har programmet stärkt myndigheters förmåga att producera och använda sig av jämställdhetsstatistik. Insatsen bidragit till att den georgiska statistikmyndigheten integrerat jämställdhetsstatistik i den nationella strategin för framtagande av statistik och tagit fram statistik över förekomsten av våld mot kvinnor samt över obetalt arbete. Detta i sin tur har bidragit till att Georgiens Finansministerium har baserat sin nya strategi för finansiell förvaltning på jämställdhetsstatistik. Insatsen har därigenom, i samverkan med bland annat Sveriges mångåriga stöd till jämställdhet i Georgien, bidragit till att allmänhetens medvetenhet om förekomsten av våld mot kvinnor har ökat, att några företag har börjat uppmåna sina manliga anställda att ta ut föräldraledighet samt att jämställdhetsstatistik i vissa fall beaktats vid lagstiftning.⁷⁰

Sida har stött SVRI sedan 2020 och det första avtalet kom till sitt slut i mars 2024. Organisationen har under dessa år vuxit kraftigt och etablerat sig som den globalt ledande aktören för forskning om sexuellt och könsrelaterat våld. SVRI har nu 10 800 medlemmar och deras verksamhet når användare i hela världen. 2 501 personer deltagit i utbildningen "Measuring violence against women" och SVRI:s podcasts har laddats ner 9 497 gånger.⁷¹ Vid SVRI Forum i Kapstaden i september 2024 deltog 1500 personer och Sida kunde konstatera att Forumet har vuxit till en viktig internationell konferens om forskning med fokus på att förbygga könsrelaterat våld. Många aktörer ser forumet som en av, eller den viktigaste konferensen för deras arbete. UNFPA deltog till exempel med över 30 anställda.⁷²

⁶⁹ Women Count Annual Report 2023, s. 12. Dox: 21/000576-69

⁷⁰ Women Count Phase II, Second Progress Report (Jan-Dec 2023), juli 2024, bilaga VII *Regional Brief – Europe and Central Asia*. Dox: 21/000576-69

⁷¹ Insats 13489, SVRI Final Report 2020/21-2023-24: *Advancing research for improving responses & ending violence against women & violence against children*. s. 15-16. Dox: 19/ 000462-187

⁷² Reserapport SVRI Forum, 21-24 oktober 2024. Dox: 23/ 001756-29

SVRI finansierar, genom utlysningar, innovativ forskning om könsrelaterat våld i låg- och medelinkomstländer och 7-9 forskare per år har fått finansiering och kapacitetsutvecklingsstöd för sin forskning. Forskningen publiceras och bidrar till evidensbaserad metodutveckling och policyskapande på landnivå. I utlysningen 2023 inkom 397 ansökningar och efter urvalsprocessen beviljades sju projekt stöd för forskning i Vietnam, Armenien, Sierra Leone, Madagaskar, Etiopien, Egypten samt Mexiko. Forskningsprojekten kommer att belysa olika dimensioner av könsrelaterat våld, som till exempel arbete med förövare i Mexiko, våld mot kvinnor på offentliga platser i Egypten och åtgärder för sexuella övergrepp mot barn i Armenien. Därutöver har två av årets forskningsprojekt särskilt fokus på teknikstött könsbaserat våld (TFGBV).⁷³

Sida har stött IDS program Countering the Backlash sedan 2019.⁷⁴ Forskningen som bedrivs av forskare i syd har under 2024 aggregerats till två större rapporter som visar en samlad bild av vad det ökande motståndet mot jämställdhet och SRHR konkret innebär i termer av rättighet som dras tillbaka och MR-försvare som utsätts för repressalier. Forskningen kartlägger och synliggör också strategier för att bemöta motståndet. Publikationen av IDS Bulletin "Understanding Gender Backlash: Southern Perspectives" samlar artiklar och texter från de flesta av programmets partner och är unik som sammanställning av forskning relaterad till motståndet mot jämställdhet. En annan viktig produkt är den resurssamling för "säkerhet för aktivister online" som tagits fram av programpartnern BRAC Institute of Governance and Development (BIGD) utifrån deras forskning om GBV online. IDS partner Arab Institute for Women i Beirut tilldelades i december 2024 the Times utmärkelse årets forskningsprojekt (Research Project of the Year: Arts, Humanities and Social Sciences)⁷⁵. "Coalition for Gender Justice" som leds av IDS inom ramarna för det Sidafinansierade programmet har fått flera nya medlemmar under året. Bland annat har representanter från brittiska, tyska och nederländska UD gått med liksom representanter från Ford Foundation, UN Women och OECD DAC anslutit sig.

WEDO har samarbetat med IUCN (International Union for Conservation of Nature) för att stärka tillgång och användning av data om jämställdhet och miljö. Samarbetet "Gender and Environment Data Alliance" GEDA fungerar som en plattform för olika aktörer som vill använda sig av statistik kring miljö och jämställdhet. Satsningen på att stärka GEDA resulterade i 26 nya partner samt 18 nya medlemmar i det globala syd.⁷⁶

3.2.6 Mål 6: Stärka metod- och kapacitetsutveckling för jämställdhetsarbete.

NULÄGESBEDÖMNING (Trafikljus för 2024)

Utvecklingstrend

Sidas bedömning är att utvecklingen mot strategimålet saknar entydig riktning. Utvecklingen av metoder för att främja jämställdhet påverkas av det ökande motståndet mot jämställdhetsarbete, vilket medför nya utmaningar och behov av innovativa analyser och arbetsmetoder. Initiativ som Generation Equality och koalitionerna för globalt jämställdhetsarbete kan, om de faller väl ut vad gäller arbetsformer och faktiska åtaganden, innebära att utvecklingen på området accelereras.

⁷³ SVRI Slutrapport 2020/21-2023-24: *Främja forskning för att förbättra åtgärder och stoppa våld mot kvinnor och våld mot barn*. s. 5. Dox: 19/ 000462-187

⁷⁴ Insats 13498, IDS, Countering the Backlash; Reclaiming Gender Justice,

⁷⁵ Countering Backlash: *Reclaiming Gender Justice, Year five Annual Report*, Institute of development Studies, december 2024, s. 4. Dox: 18/ 001472-149

⁷⁶ Insats 15009, WEDO *Annual Report 2023*, s. 26. Dox 21/000523-129

Det finns samtidigt en oroande trend, att begrepp som jämställdhet och jämställdhetsintegrering urvattnas genom begreppsfrskjutningar och genom att viktiga utvecklingsaktörer inte längre prioriterar frågorna lika högt.⁷⁷ En positiv trend är att digitalisering erbjuder nya möjligheter och utvecklingen av nya former för kunskapsdelning och samarbete går fort, men kräver såväl finansiella resurser som kunskap.

Portföljens sammansättning

Fjorton insatser bidrar till målet med ett sammanlagt utfall på 64,2 MSEK. Ett flertal av strategins insatser bidrar till detta mål då metod och kapacitetsutveckling är en integrerad del av många partners verksamhet. I portföljen finns förutom finansiering av Sidas stödfunktion för jämställdhet som är tillgänglig för alla avdelningar och UM också insatser som stödjer metod och kapacitetsutveckling för att stärka jämställdhetsarbete och effektiva strategier att möta motståndet. Andra aktörer bygger upp evidens runt vad som är effektiva metoder för att förebygga könsrelaterat våld och stärker metod och kapacitet för ömsesidig integrering av jämställdhet och miljö och klimatarbete. Sidas har i dialog lyft vikten av evidensbaserad policyutveckling och vikten av kapacitetsutveckling genom globala nätverk.

VERKSAMHETENS UTVECKLING OCH RESULTAT SEDAN STRATEGINS BÖRJAN

Utvecklingstrend

Portföljens sammansättning

Utvecklingstrenden bedömdes för samtliga år vara utan tydlig riktning. Portföljens sammansättning har bedömts relevant och inga större justeringar har gjorts. Insatserna under detta mål bidrar till metod och kapacitetsutveckling på landnivå och har ett tydligt komplementärt och katalytiskt mervärde i relation till bilateralt finansierad verksamhet. Verksamheten är relevant för samtliga SDG men främst mål 5 (Jämställdhet) och 17 (Genomförande och globalt partnerskap).

De kapacitetsbyggande insatserna inom SOAWR har inneburit att lokala aktörer stärkts i sin förmåga att arbeta för kvinnors rättigheter på ett mer strukturerat och resultatinkänt sätt. Genom utbildning och tekniskt stöd har SOAWR-medlemmar blivit bättre rustade att hantera och rapportera resultat av sitt jämställdhetsarbete.⁷⁸

Att säkerställa att miljö och klimatarbete är integrerat och ömsesidigt förstärkande skapar förutsättningar för effektivitet inom både jämställdhet och klimat/miljö. WEDO's Gender Climate Tracker App, lanserad 2016, ger aktuell information och länkar till resurser för uppföljning av integrationen av jämställdhet i nationellt och internationellt klimatarbete. Syftet är att öka civilsamhällets kapacitet att hålla länder ansvariga samt facilitera dialog och policyarbete.⁷⁹

⁷⁷ OURs Rights at Risk, Time for Action. Observatory on the Universality of Rights Trends Report 2021, s. 20.

⁷⁸ Insats 13605, Equality Now Final Narrative Report 2024, s. 44. Dox: 19/000537-330

⁷⁹ Insats 15009, WEDO Annual report 2023 s. 16. Dox: 21/000523-129

I samarbetet med *Global Fund for Women* (GFW) har dialog om antikorrup­tion lett till ett lärprojekt under GFWs ledning som syftar till stärkt antikorrup­tionsarbete utifrån en feministisk ansats. Inom projektet samlas kunskap och erfarenheter från gräsrotsrörelser om hur korruption särskilt drabbar kvinnor stöd vidareförmedlas för att stärka lokal kapacitet att verka mot antikorrup­tion . GFW vidareförmedlade bland annat stöd till undersökande journalistik i Kenya med fokus på effekter av olagliga finansiella pengaflöden och korruption på kvinnors situation; verksamhet i Uruguay fokuserad på hur öppen data kan förbättra den offentliga tillsynen och generera data för att påverka antikorrup­tionspolitiken i Latinamerika; stärkt kapacitet bland syriska kvinnliga journalister att utmana könsklyftan inom journalistiken i Syrien och stärka kapacitet att rapportera om korruption på ett säkert sätt samt stöd till aktörer i Guatemala som stärker feministiska perspektiv inom undersökande journalistik.⁸⁰ Sidas partner U4 och Transparency International (med stöd från andra strategier) bidrar också till detta lärprojekt.⁸¹

Strategin finansierar en verksövergripande stödfunktion med syfte att stärka Sidas och partners kapacitet, metodutveckling och kunskap inom jämställdhetsintegrering. Stödfunktionen har under 2023/2024 använts 66 gånger och har bland annat bidragit till en strategisk dialog med utvalda partner om hur deras jämställdhetsarbete kan blir mer transformativt och holistiskt.⁸²

4. Lärdomar och slutsatser

Kvinnor och flickor är överrepresenterade i alla dimensioner av fattigdom vilket manifesteras som brist på resurser, valmöjligheter, makt, inflytande och mänsklig säkerhet. Multidimensionell fattigdomsanalys gör det tydligt att ett intersektionellt perspektiv är nödvändigt för att förstå och möta den multipla diskriminering som drabbar kvinnor, flickor och hbtqi-personer som exempelvis tillhör en etnisk minoritet eller ett urfolk, är på flykt eller har en funktionsvariation. Centrala utvecklingshinder (binding constraints) är framförallt, bristande implementering av globala normativa ramverk vilket på landnivå manifesteras som diskriminerande lagstiftning och samhällsstrukturer och negativa könsstereotypa normer som fortsätter att bidra till att kvinnor, flickor och hbtqi-personer i högre grad än män och pojkar lever i fattigdom och att de inte får sina mänskliga rättigheter respekterade och tillgodosedda.

Strategins utformning och Sidas genomförande av densamma bygger på grundförutsättningen att jämställdhet är integrerat och prioriterat i alla de strategier som styr Sidas bistånd. Strategins fokus på det globala normativa ramverket för kvinnors och flickors rättigheter, arbete mot diskriminering och könsrelaterat våld genom globala aktörer, stöd till rörelsebyggande och kvinnliga MR-försvare samt jämställdhetsforskning och statistik bygger på att detta är verksamhet som inte stöds genom andra strategier. Att portföljen inte har fokus på kvinnors ekonomiska egenmakt, kvinnors politiska deltagande, flickors rätt till utbildning och SRHR beror på att detta fram till 2024 har omhändertagits i andra globala strategier. Sidas stöd till globala jämställdhetsaktörer har bidragit till verksamhet och resultat på landnivå och har därmed varit komplementär till verksamhet som finansieras genom bilaterala strategier.

Att fokusera på kvinnorättsorganisationer och rörelsebyggande var ett tydligt vägval i förändringsteorin som har präglat strategigenomförandet både vad gäller normativ dialog och

⁸⁰ Insats 16165, *Annual Report FY 23-24*, s. 10-11. Dox: 22/001337-35

⁸¹ Insats 13609, *Global Fund for Women Completion Report*, s. 5-9. Dox: 19/000964-195

⁸² Insats 16167, *Gender Helpdesk Årsrapport 2023/24*, s. 5. Dox: 20/001295-276

partnerval. Givet det ökade motståndet mot jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter samt det växande hot som kvinnliga och icke-binära MR-svarare utsätts för har det blivit än mer relevant att prioritera civilsamhällesorganisationer och att sträva efter långsiktiga finansieringsformer.

Att kanalisera finansiering genom fonder har varit effektivt sätt att säkerställa att medel snabbt når fram till aktörer i hastigt uppkomna kriser eller där behov är som mest kritiska. Stöden till fonderna har varit effektiva också så till vida att de snabbt kunnat skalas upp när behov ökat.

Att Sida kunnat erbjuda fleråriga och flexibla stöd, ofta i form av kärnstöd, stärker partners förutsättningar att hantera plötsliga förändringar i form av krympande demokratiskt utrymme eller att förväntad finansiering uteblir. Sida har varit den första bilaterala givaren för ett flertal partners vilket har inneburit att samarbetet i flera fall varit tidskrävande för såväl Sida som partners, det har emellertid stärkt dessa partners kapacitet och i de flesta fall bidragit till ökad resursmobilisering från andra givare. Att Sida genom strategin möjliggjort investeringar i koordineringsmöjligheter, nätverkande och ett stärkande av relevanta plattformar som kopplar samman både olika rättighetsrörelser och olika givare, har bidragit till ökad resursmobilisering för strategins mål och har även varit en viktig beståndsdel för att öka motståndskraften mot det organiserade motståndet mot kvinnors, flickors och hbtqi-personers rättigheter.

Bilaga 1. Exempel på insatser med könsuppdelad statistik

Strategimål	Insats-nummer	Insats	Statistik
2. Motverka diskriminering och könsstereotypa normer, attityder och beteenden	13606	ACT Gender Justice Programme	ACT Gender Justice programme redovisar inte könsuppdelad statistik men rapporterar att de genomför "Gender disaggregated surveys". ⁸³
5. Öka tillgång till och användande av statistik uppdelad på kön och ålder och jämställdhetsforskning.	15012	UN Women's Flagship Programme "Women Count" fas II Women Count	Programmets övergripande mål är att öka produktion och användning av könsuppdelad statistik. Programmet implementeras nationellt, regionalt och globalt. Publikationen "<i>Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot</i>" som ges ut varje år är en omfattande informationskälla för jämställdhetsdata, inklusive könsuppdelad statistik, angående utveckling mot de globala hållbarhetsmålen.⁸⁴
6. Stärka metod- och kapacitetsutveckling för jämställdhetsarbete	16312	OECD Network: Gendernet	Gendernet driver metod- och policyutveckling för ett effektivt jämställdhetsarbete. I detta ingår tydliga uppmaningar till alla medlemmar att använda könsuppdelad statistik.

Verksamheten under strategin har jämställdhet som huvudmål och är i huvudsak riktad specifikt till Kvinnor, flickor och icke-binära personer. Flertalet insatser redovisar därför inte könsuppdelad statistik. Verksamheten bidrar dock mycket tydligt till såväl framtagande av könsuppdelad statistik som metod- och kapacitetsutveckling på området.

⁸³ Insats 13606, ACT GJP Evaluation 2023. s. 17 Dox: 19/000539-144

⁸⁴ Insats 15012, UN Women, *Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot* 2024

Bilaga 2. Insatslista

AgreementPartner	Contribution	ContributionStage
1175 - AWID/Association for Women's Rights in Development	16162 - AWID 2023-2027	Follow up
	61070104 - AWID 2018-2022	Closed
1770 - IDS/The Institute of Development Studies	13498 - IDS Gender research and capacity building	Follow up
1863 - Ipas - Protecting Women's Health, Advancing Women's Reproductive Rights	16186 - Ipas Global 2024-2025	Follow up
2216 - OECD Development Centre	16312 - Support to DAC-network 2023-2024	Follow up
2486 - Sonke Gender Justice Network NPC	13127 - Men Engage Africa 2019-2024	Follow up
2560 - Stockholms universitet	61050195 - SwedBio programme for biodiversity & equitable development 2021-2024	Follow up
2772 - UNWOMEN/United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women	12847 - UN Women Statistics	Closed
	13176 - Beijing +25 UN Women	Closed
	13610 - UNTF to Eliminate Violence against Women	Follow up
	15012 - UN Women Statistics Phase II	Follow up
3359 - OECD (Funds for Technical Co-operation Activities Only)	14815 - Support to the DAC network	Closed
3410 - Women Deliver Inc	16429 - Women Deliver conference 2023	Follow up
3973 - WILPF/Women's International League for Peace and Freedom	14549 - WILPF core support 2022-2025	Follow up
4102 - MenEngage Global Alliance	14466 - MenEngage Alliance 2020-2024	Follow up
4191 - Girls Not Brides: The Global Partnership to End Child Marriage	12261 - Girls Not Brides 2020 - 2024	Follow up
4351 - Urgent Action Fund for Feminist Activism	12908 - Urgent Action Fund	Closed
	16158 - Urgent Action Sister Funds 2024-2028	Follow up
4508 - WEDO/Women's Environment and Development Organization	15009 - WEDO Women's Environment & Development Organization	Follow up
4612 - SVRI/Sexual Violence Research Initiative	13489 - SVRI Sexual Violence Research Initiative	Closed
	16171 - SVRI 2024-2027	Follow up
4630 - Equality Now	13605 - Equality Now Nairobi/SOAWR Coalition - All for Maputo Protocol Initiative	Closed
4631 - ACT/Alliance for Churches Together	13606 - ACT Alliance- Global Programme on Gender Justice 2019-2023	Follow up
4632 - JASS/Just Associates Inc	13607 - JASS: Feminist Movement Building 3.0	Follow up
4633 - Frida	13608 - FRIDA - The Young Feminist Fund 2020 - 2024	Follow up
4634 - The Global Fund for Women	13609 - Global Fund for Women	Closed
	16165 - Global Fund for Women 2023 - 2026	Follow up
6948 - Musawah Global Vision Berhad	14190 - Musawah	Follow up
	16172 - Musawah 2025-2027	Follow up
9999 - Not applicable	13127 - Men Engage Africa 2019-2024	Follow up
	16158 - Urgent Action Sister Funds 2024-2028	Follow up
	13489 - SVRI Sexual Violence Research Initiative	Closed
	13785 - Gender Helpdesk 2020-2022	Closed
	16167 - Gender Helpdesk 2023-2027	Follow up

Listan ovan redovisar alla insatser som varit aktiva i perioden 2022 till mars 2025. Som framgår i kap 3.1.2 omfattar insatsportföljen per 31/12, 2024, 16 aktiva insatser.